

Na osnovu člana 16.stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10.), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona na 145. sjednici, održanoj dana 01.06.2018. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o vanrednoj novčanoj pomoć za potrebe branilaca i članova njihovih porodica u 2017. godini, Ministarstva za boračka pitanja kao obrađivača.

II.

Informacija o vanrednoj novčanoj pomoć za potrebe branilaca i članova njihovih porodica u 2017. godini, čini sastavni dio ovog zaključka.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/18.

Datum, 01.06.2018. godine

Z e n i c a

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,

1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosna i Hercegovina
Zeničko-dobojski kanton
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA

I N F O R M A C I J A
o vanrednoj novčanoj pomoći za potrebe branilaca i članova
njihovih porodica u 2017.godini

Zenica, maj 2018.godine

I.Uvod

Teška ekonomska situacija u Državi odražava se i na stanje na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu Kantona).Obzirom na posljedice ovakvog stanja neophodna je i potreba osiguranja osnovnih sredstava za život branilaca i članova njihovih porodica, što je naša i obaveza, jer okruženje ne pruža mogućnosti globalnog rješavanja problema u smislu trajnijeg rješavanja problema osnovnih egzistencijalnih potreba ove populacije stanovništva kroz zapošljavanje i dr. programske aktivnosti. Iz tih razloga potreba za ovim vidom pomoći je realnost i nužda.

Svjedoci smo nedefinisane pozicije branilačke populacije u društvu a naročito u aspektu socijalne politike. Najveći procenat nezaposlenih upravo su pripadnici ove kategorije stanovništva, a isti se moraju nositi sa svim nedaćama življenja u današnjim vremenima kao što su kontinuirani rast cijena, povećani troškovi života, nemogućnost obezbjeđenja osnovnih životnih uslova za prehranjivanje porodice, plaćanje komunalnih usluga, troškovi školovanja djece i kupovine udžbenika, troškovi liječenja i sl. Novinski natpisi i RTV emisije sa apelima za pomoć zbog teške socijalno-ekonomske situacije ovih kategorija na granici ljudskog dostojnstva, opominju i upozoravaju.

Sve navedeno opravdava postojanje vanredne novčane pomoći, koja je na području Kantona utvrđena kao dopunsko pravo, koje branioci i članovi njihovih porodica ostvaruju u slučajevima vanrednih okolnosti, koje uzrokuju tešku ekonomsku situaciju, a pod uvjetima, na način i postupak utvrđen važećim podzakonskim aktima.

II.Normativno regulisanje

1. U članu 5. alineja e) Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona 1/14) predviđa se kao jedno od dopunskih prava i pravo na vanrednu noćanu pomoć i isto je definisano u članu 18. i 19. pomenutog Zakona . U članu 18. je navedeno "braniocima i članovima njihovih porodica u slučaju vanrednih okolnosti, kao što su elementarne nepogode i nesreće, smrt i bolest člana kućnog domaćinstva i u drugim slučajevima koji uzrokuju tešku ekonomsku situaciju, može se odobriti vanredna novčana pomoć u svrhu osiguranja sredstava za osnovne potrebe, a članom, 19. istog Zakona utvrđeno je „ Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi visinu novčanih sredstava koja mogu biti odobrena u svrhu vanredne novčane pomoći, uvjete, način i postupak dodjele istih, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava“.
2. Dana 28.08.2014. godine u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 4/14, objavljena je Uredba o vanrednoj novčanoj pomoći braniocima i članovima njihovih porodica i ista petrpjela izmjene i dopune u Uredbi o izmjenama i dopunama Uredbe prema Zaključku Vlade ZDK br. 02-02-986/18 od 18.01.2018. godine (u daljem tekstu Uredba). Uredbom o vanrednoj novčanoj pomoći, kao podzakonskim aktom , utvrđeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na novčanu pomoć za osnovne potrebe branilaca i članova njihovih porodica, koji imaju prebivalište na području Kantona, kao i povratnika u Republiku Srpsku koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko invalidske zaštite u općinama Kantona i koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama Kantona.
3. Programom utroška sredstava Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2017.godinu planiranih na pozicijama Ministarstva za boračka pitanja „Tekući transferi pojedincima“, usvojenog Zaključkom Vlade Kantona broj: 02-14-2481/17 od 23.02.2017.godine; razdjel 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200, subanalitika OAD 213 je „Vanredna novčana pomoć“. Za navedenu namjenu prvobitno su planirana sredstva u iznosu od 800.000,00 KM. Tokom 2017.godine vršena je preraspodjela rashoda sredstva planiranih za ovu namjenu prema Odluci Ministarstva finansija o preraspodjeli rashoda, a na prijedlog ovog Ministarstva, a izmjenama i dopunama Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2017.godinu od 30.11.2017.godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona br.13/17“) opredjeljenost sredstava na razdjelu Ministarstva, za ovaj vid pomoći iznosio je 990.000,00 KM.

III.Realizacija prava u 2017.godini sa tabelarnim pregledima

Postupak i način ostvarivanja prava na novčanu pomoć realizovan je u skladu sa procedurom utvrđenom odredbama Uredbe, kao podzakonskim aktom, kojom je definisan predmet Uredbe, korisnici prava, posebni uvjeti, pojmovi, dokazivanje statusa, postupak dodjele pomoći (podnošenje zahtjeva, potrebna dokumentacija, općinska komisija, postupak po zahtjevu, Komisija Ministarstva, posebni slučajevi, odobravanje sredstava, izdavanje rješenja).

Uredba obezbjeđuje dvostepenost postupka i to u smislu da se zahtjev za vanrednu novčanu pomoć aplicira kod nadležne općinske službe koja formira svoju komisiju, a ista postupa u skladu sa članom 9.stav 2. Uredbe. Drugostepeni organ dostavljenе prijedloge prvostepene komisije razmatra i to od strane tročlane Komisije koju imenuje Ministar. O prijedlozima Komisije o dodjeli sredstava koja po pojedinačnim zahtjevima ne prelaze 1.000,00 KM odlučuje Ministar. U slučaju da Komisija ocijeni da se određenom korisniku trebaju odobriti sredstva u iznosu većem od 1.000,00 KM, u tom slučaju na obrazloženi prijedlog Ministra, zaključak o odobravanju sredstava donosi Vlada Kantona. Uredbom je utvrđeno i da o žalbi na rješenje općinske službe rješava Ministarstvo-član 15. Uredbe, obaveza vođenja elektronske evidencije o podnesenim zahtjevima i korisnicima prava po Uredbi od strane općinske službe i Ministarstva, čl.18. Uredbe, kao i nadzor nad provođenjem ove Uredbe ima Ministarstvo, što je utvrđeno članom 19. Stav (2).

Posebni uvjeti decidno su definisani članom 4. Uredbe, kao i Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe, prema Zaključku Vlade ZDK br. 02-02—986/18 od 18.01.2018. godine, a koji kaže da novčanu pomoć branioci i članovi njihovih porodica mogu ostvariti pod uvjetom :

- da imaju prebivalište na području kantona u trajanju od najmanje 2 godine neprekidno, osim povratnika u RS;
- da prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite ostvaruju u općinama Kantona,
- da nisu u radnom odnosu,
- da oni i članovi njihovog porodičnog domaćinstva nisu vlasnici ili suvlasnici subjekta koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost, registriranog kao „privredno društvo“;
- da sredstva za naznačene potrebe nisu ostvarili po nekom drugom pravnom osnovu;
- da ukupna primanja porodičnog domaćinstva (uključivo i primanja iz oblasti branilačko-invalidske zaštite) ne prelaze iznos od 50% prosječne neto plate isplaćene u FBiH u prethodnoj kalendarskoj godini.

Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH za 2017. godinu relevantan je bio iznos od 419,50 KM ,a imajući u vidu prosjek neto plaće isplaćene u FBiH u 2016. godini.

Stav (2) člana 4. Uredbe, propisuje da vanredna novčana pomoć može biti odobrena jednom u toku kalendarske godine.

U tom smislu tročlana Komisija Ministarstva-član 11. Uredbe, koju je posebnim rješenjem imenovao ministar Ministarstva obradila je sljedeće:

Ukupno je zaprimljeno 4019 prijedloga za odobravanje vanredne novčane pomoći, od čega je odobrena pomoć za 3.917 (trihiljadedevetstosedamnaest) korisnika, a odbijeno 102 zahtjeva zbog neispunjavanja uvjeta propisanih Uredbom i njih 21 vraćeno na dopunu kao nekompletna dokumentacija ili iz formalno pravnih razloga čak i kao nepotpisani zahtjevi od strane podnosioca. Shodno članu 11. stav 2. Uredbe kao nadležni drugostepeni organ obrađeno je i riješeno 72 (sedamdesetdvije) žalbe. U skladu sa čl. 10. tačka a) Uredbe nadležne općinske službe su iskoristile svoje pravo donoseći rješenja o priznavanju prava na novčanu naknadu u iznosu do 300,00 KM, za koja je Ministarstvo poduzimalo daljnje radnje u cilju realizacije iste.

Dio predmeta je na zahtjev proslijeđen od općinske službe i na obrazložen prijedlog Komisije Ministarstva odobren od strane ministra Ministarstva, a isti se odnosi na posebne slučajeve, koji nisu definirani ovom Uredbom, a po svemu su specifični i zahtijevaju hitno rješavanje, a što je propisano članom 12. (Posebni slučajevi) Uredbe, koje nije bilo moguće riješiti na neki drugi način, a isti su uzrokovali tešku ekonomsku situaciju i potrebu osiguranja neophodnih

sredstava. To su pored ostalih slučajevi velikih kreditnih, komunalnih i ostalih zaduženja, žiranata kada su pojedinci-branioci i članovi njihovih porodica dovedeni u bezizlaznu situaciju, troškovi neophodnih dodatnih sredstava za školovanje, smrtni slučajevi u porodici, nedostatna sredstva za završne radove i uređenje stambenih prostora u svrhu neodložnog useljenja u stamb. jedinice ili priključci na elektro- energetska ili vodovodnu mrežu u cilju stvaranja minimalnih uslova za život, kao i nedostatna potrebna sredstva za bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom i obezbjeđenje uslova za življenje od vlastitog rada i sl.

Imajući u vidu da su u strukturi korisnika ovog vida prava nezaposlena lica, već starije životne dobi i često sa već izraženim zdravstvenim problemima (kojima je objektivno i teže doći do bilo kakvog zaposlenja), tročlane, četveročlane i višečlane porodice bez zaposlenja, bez uslova za bavljenje poljoprivredom i drugim oblicima dodatnih djelatnosti, to nije bilo moguće zanemariti slučajeve klasičnih primjera porodica u stanju socijalne potrebe, kojima je ovaj vid pomoći realna potreba i nužda.

Treba istaći da su nastojanja Ministarstva u realizaciji ovog vida dopunskog prava za braniocima i članovima njihovih porodica u 2017. godini bila uz primarni akcenat na odobravanju sredstava u slučajevima vanrednih okolnosti, podrška i pomoć po svakom zahtjevu u kome je iskazana i iznesena ideja, a u cilju osiguranja neophodnih sredstava za egzistenciju porodice. U tom smislu veći dio tih ideja na preporuku i prijedlog ove Komisije realizovan je i sa „Transfera za podsticaj zapošljavanja branilaca i članova njihovih porodica“ prema Programu utroška sredstava Budžeta Zeničko dobojskog Kantona za 2017.god, tačnije njih 5 je riješeno u 2017. godini, a što je naišlo na pozitivan odjek kod korisnika, kao efikasan način osiguranja neophodnih sredstava za daljnje djelovanje.

Važno je istaći da su se stranke sa životnim problemima, a zbog nemogućnosti obezbjeđenja sredstava za prehranjivanje porodice, zapošljavanje i sl., obraćale direktno Ministarstvu, kao i višim nivoima vlasti i članovima Predsjedništva BiH, Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno oslobodilačkog rata i sl.). Nastojalo se blagovremeno obrađivati zahtjeve, dati upute o načinu i postupku rješavanja, a o podnesenim mjerama i radnjama povratne informacije su dostavljane višim nivoima vlasti.

U nastavku je dat tabelarni pregled podnesenih zahtjeva i odobrenih pomoći po općinama - tabele 1. i 2.

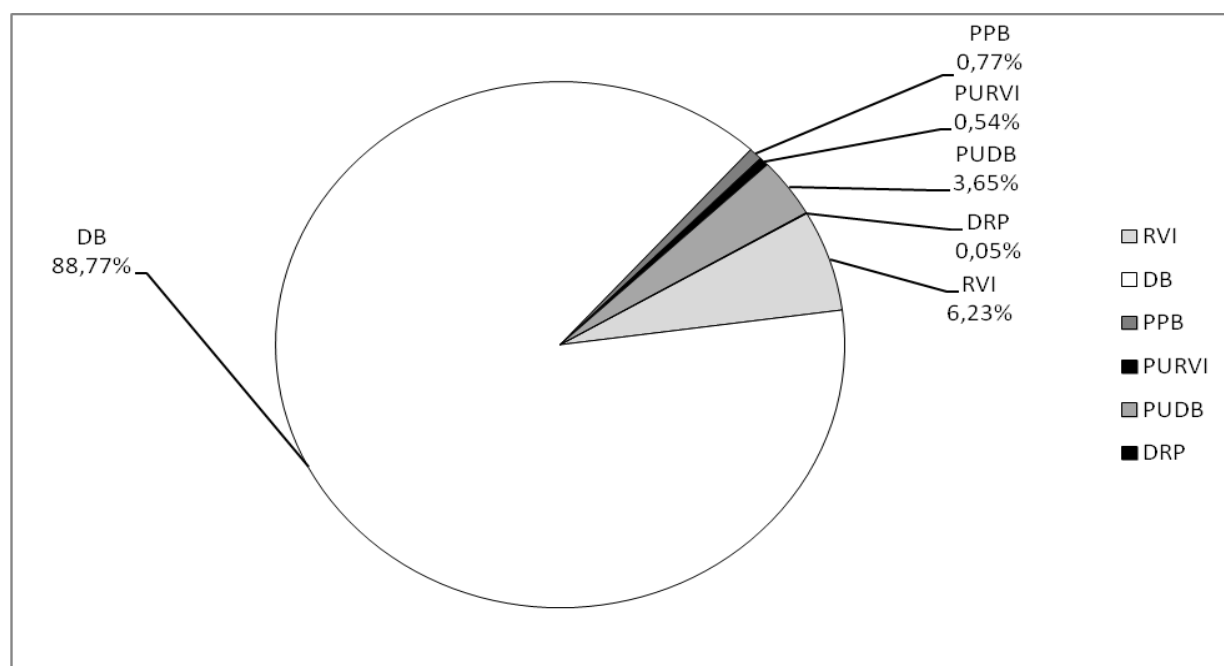
Tabela br. 1-Pregled podnesenih zahtjeva i odobrenih pomoći po općinama

R.br.	Općina	Podnešeno zahtjeva	Odobreni zahtjevi	Odbijeni zahtjevi	Iznos sredstava
1	Breza	114	107	7	29.700,00
2	Doboj-jug	249	247	2	32.050,00
3	Kakanj	221	220	1	66.300,00
4	Maglaj	374	372	2	84.150,00
5	Olovo	201	184	17	60.550,00
6	Tešanj	353	350	3	99.500,00
7	Usora	61	61	0	17.700,00
8	Vareš	163	160	3	35.300,00
9	Visoko	311	306	5	89.200,00
10	Zavidovići	548	540	8	111.700,00
11	Zenica	1071	1025	46	256.800,00
12	Žepče	353	345	8	107.050,00
Ukupno:		4019	3917	102	990.000,00

Tabela br. 2-Pregled odobrenih pomoći po općinama i kategorijama

R.br	Općina	Ukupno odobreno zahtjeva	Odobreno po kategorijama					
			RVI	DB	PPB	PURVI	PUDB	DRP
1	Breza	107	14	90	1	-	2	-
2	Doboj-jug	247	20	226	1	-		-
3	Kakanj	220	21	196	-	1	2	-
4	Maglaj	372	13	346	4	1	7	1
5	Olovo	184	6	170	-	-	8	-
6	Tešanj	350	15	307	6	1	21	-
7	Usora	61	1	55	1	-	4	-
8	Vareš	160	7	151	-	-	2	-
9	Visoko	306	18	232	5	6	45	-
10	Zavidovići	540	19	520	-	-	1	-
11	Zenica	1025	76	888	10	10	41	-
12	Žepče	345	34	296	2	2	10	1
Ukupno:		3917	244	3477	30	21	143	2
%		100	6,23	88,77	0,77	0,54	3,65	0,05

Dijagram 1. – Raspodjela odobrenih sredstava prema kategorijama korisnika

RVI- ratni vojni invalidi

PPB- porodica poginulih branilaca

DB- demobilisani branioi

PURVI- porodica umrlog RVI

PUDB- porodica umrlog DB

DRP/O –dobitnik ratnog priznanja/odlikovanja

Dati su tabelarni pregledi podnesenih zahtjeva i odobrenih pomoći po općinama i kategorijama.

.Zaključna razmatranja

Činjenica da branioci i članovi njihovih porodica, koji su podnijeli breme rata i na koju je četvorogodišnja borba za lični i opstanak Države ostavila trajne posljedice u svakom pogledu, počev od trajno narušenog zdravlja (izraženih zdravstvenih smetnji, kako fizičkih, tako i psihičkih, gubitka dijelova tijela i sl.), gubitka članova porodice, a danas žive u uslovima i na način da od postojećih mjesečnih primanja ili nikakvih mj. primanja ne mogu osigurati neophodna sredstva za preživljavanje sebe i članova porodičnog domaćinstva. Kako su to mahom sada stariji pojedinci na pragu ulaska u treću životnu dob, istima je i puno teže doći do bilo kakvog zaposlenja ili su već radili u firmama koje su propale, pa su na čekanju posla i sl., a u obavezi su izdržavati porodicu.

Iz tih razloga, potreba za ovim vidom pomoći je prije svega obaveza Države, a kao odgovor na postojeće stanje. Imajući u vidu navedeno, s punim opravdanjem kažemo da za potrebe branilaca i članova njihovih porodica na području Kantona ovo pravo je i utvrđeno postojećim propisima.

Uz zakonsku ne treba zaboraviti i treba istaći iznad svega i moralnu obavezu Države prema ovoj populaciji, te je prilikom odlučivanja o svakom pojedinačnom slučaju ovo Ministarstvo vodilo računa o priloženim dokazima, obrazloženju zahtjeva i navodima podnosioca kako i na koji način je moguće riješiti , odnosno ublažiti postojeće teško socijalno-ekonomsko stanje, te su po potrebi vršeni i uviđaji na terenu stanja iz zahtjeva, a takva praksa bit će nastavljena i ubuduće.

Pravci i smjernice za ublažavanje postojeće teške ekonomske situacije ove populacije, podrazumjevaju donošenje i provođenje globalnih reformskih mjera na nivou Države u svim oblastima, a posebno u oblasti zapošljavanja, a koje bi se direktno odrazile na položaj ove populacije. Pored ranije isticanih i predlaganih mjera, opredjeljenje Ministarstva u okviru svakodnevnih aktivnosti je podrška i podsticaj zapošljavanju, odnosno samozapošljavanju za koje iz godine u godinu vlada sve veće interesovanje boračke populacije. U tom dijelu posebnu ulogu i značaj u odnosu na druge institucije zauzima ovo Ministarstvo u stvaranju uslova i klime za upošljavanje i samozapošljavanje, kako bi ova populacija osigurala uslove za život.

Neosporno je da u okviru Ustavnih nadležnosti Kantona, Ministarstvo kao nadležni organ u okviru prava i dužnosti realizuje pravo na ovaj vid novčane pomoći te na taj način i uz predlaganje drugih odgovarajućih mjera nastoji poboljšati tešku ekonomsku situaciju branilaca i članova njihovih porodica. U segmentu organizacije i strukturi vlasti, Ministarstvo ne može i ne smije ostati usamljeno, jer briga i poboljšanje položaja branilaca i članova njihovih porodica je dužnost i obaveza cijele društvene zajednice.

MINISTAR

Fahrudin Čolaković

Zenica, maj 2018.godine

Naš znak:13/03-2-4-14- 1954 /18.